

ТВАРИНИ ЯК ОБ'ЄКТ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що об'єкти тваринного світу широко використовуються з метою ведення господарської діяльності підприємств. Здебільшого це стосується агропромислового комплексу. Натомість, слід зазначити, що наразі існує тіньовий ринок племінного тваринництва, що суперечить нормам діючого законодавства.

Статтею 4 Закону України «Про племінну справу у тваринництві» зазначаються об'єкти племінної справи, якими є велика рогата худоба, свині, вівці, кози, коні, птиця, риба, бджоли, шовкопряди, хутрові звірі та кролі, яких розводять з метою одержання від них певної продукції [1].

З наданого переліку тварин, які є об'єктами племінної справи, можна зробити висновок, що зазначені тварини відносяться до категорії свійських тварин, правовий режим яких визначається аграрним чи цивільним законодавством, але не природноресурсовим, тобто на них не поширюється дія Закону України «Про тваринний світ». Говорячи про правовий режим об'єктів тваринного світу, що використовуються в племінній справі, слід зазначити, що можливий перехід тварин від одного правового режиму до іншого. Як зазначає О. О. Погрібний, юридичним фактом, що зумовлює перехід будь-якої дикої тварини до свійської, є втрата нею здатності самостійно жити в екосистемі — в цьому разі вона стає свійською чи сільськогосподарською і на неї поширюються норми аграрного права. Цей юридичний факт може бути підтверджений експертним висновком у разі виникнення суперечки щодо правового режиму тварини. Можливий, за словами науковця і зворотний процес: свійські тварини, які внаслідок тих чи інших обставин опинилися в диких умовах і набули здатності самостійно жити в екосистемі, можуть бути визнані дикими — на них поширюватиметься природноресурсове право. Щоправда, це право поширюється тільки на тварин, яких за зовнішніми ознаками неможливо відрізнити від диких. Наприклад, риба, яка внаслідок повені потрапила з сільськогосподарського ставка до річки, відразу перестає бути об'єктом аграрного права і стає об'єктом природноресурсового права. Але, якщо йдеться про корову, вівцю чи інших сільськогосподарських тварин, яких легко можна відрізнити від диких тварин за зовнішніми ознаками, то тут діє ст. 340 ЦК, згідно з якою особа, що затримала бездоглядну домашню тварину, зобов'язана негайно повідомити про це власника і повернути її.

Тобто на такі тварини поширюється і надалі дія аграрного чи цивільного законодавства [2].

Перелік об'єктів, які регулюються Законом України «Про племінну справу у тваринництві» є вичерпним, що на нашу думку потребує корегування, оскільки останнім часом в Україні збільшилась кількість підприємств, які бажають на законних засадах вирощувати екзотичних тварин з метою їх подальшого продажу. Відсутність такої можливості породжує існування так званого тіньового ринку екзотичних тварин, які вийшовши з правового режиму екологічного права потрапили у сферу регулювання аграрного та цивільного права.

Таким чином ст. 4 Закону України «Про племінну справу у тваринництві» слід доповнити словами «та інші тварини, які переведені у сферу регулювання аграрних та цивільних правовідносин».

Метою використання тварин у господарській діяльності є, здебільшого, торгівля племінними (генетичними) ресурсами під якою розуміються будь-які операції, що здійснюються за договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передавання прав власності на племінні (генетичні) ресурси власного та невідчуженого виробництва для відтворення. Здійснення зазначених видів господарської діяльності потребує ліцензування [1].

Значною проблемою, яка потребує невідкладного вирішення є процедура ліцензування господарської діяльності у племінній справі у тваринництві, яка на нашу думку потребує спрощення.

Господарську діяльність з торгівлі племінними (генетичними) ресурсами, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин можуть провадити суб'єкти племінної справи у тваринництві – власники племінних (генетичних) ресурсів з відповідним статусом за наявності відповідної матеріально-технічної бази та за умови виконання ними організаційних, спеціальних, технологічних та кваліфікаційних вимог. На підтвердження зазначеного надається відомість про наявність атестата про присвоєння суб'єкту господарської діяльності статусу суб'єкта племінної справи у тваринництві, власних або орендованих приміщень, необхідних для провадження відповідного виду господарської діяльності, матеріально-технічної бази, необхідної для провадження відповідного виду господарської діяльності. Торгівля племінними (генетичними) ресурсами, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин без наявності ліцензії на провадження цієї діяльності забороняється [3].

Розвитку тваринництва присвячений восьмий розділ Програми розвитку українського села на період до 2015 року, яким зокрема передбачається зупинити зменшення поголів'я великої рогатої худоби шляхом

удосконалення механізму надання бюджетних дотацій. Варто зазначити, що проаналізувавши нормативно-правові акти, які регулюють державну підтримку тваринного сектору, можна дійти висновку, що здебільшого мова йде про велику рогату худобу. Таким чином, поза увагою законодавця залишаються ряд інших об'єктів передбачених Законом України «Про племінну справу у тваринництві».

Окремо варто констатувати увагу на тому, що незважаючи на важливість питання підтримки суб'єктів господарської діяльності у сфері тваринництва, державою досі не прийнята загальна програма підтримки тваринництва.

Література

1. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №2. – Ст. 7.
2. Погрібний О. О. Аграрне право України : підручник / О. О. Погрібний // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/themes/7/50>.
3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з торгівлі племінними (генетичними) ресурсами, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин: наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 1 жовтня 2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1752-12>.
4. Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007-п>.

УДК 347.4 (043.2)

Петросян М. А., студент,
Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Новак А. А., студент,

Юридичний факультет,

Національний університет ДПС України, м. Ірпінь

МОРАТОРІЙ НА ЗАДОВОЛЕННЯ ВИМОГ КРЕДИТОРІВ

Господарський суд має право за клопотанням сторін або учасників справи про банкрутство чи за своєю ініціативою вжити заходів до забезпечення вимог кредиторів.

Однак вжиття заходів щодо забезпечення вимог кредиторів не є єдиним можливим засобом збереження майна боржника. Процедура розпорядження майном передбачає й інші механізми, які дають змогу зберегти майно боржника і тим самим забезпечити вимоги кредиторів. Зокрема, ці